

Д. А. Вавілов,

аспірант кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Провідні країни світу мають розвинену національну інноваційну систему, а світові країни-лідери оцінюються навіть як цілісні інноваційні суспільства. За останні п'ятдесят років 80 % технічних інновацій виникло саме у цих країнах. Для України теж немає іншої альтернативи, як розбудова власної інноваційної системи, національної системи підтримки малого і середнього підприємництва. Це вимагає здійснення в державі інноваційної політики і правового регулювання інновацій на всіх стадіях їх життєвого циклу, створення ефективно діючої системи стимулювання інноваційної діяльності шляхом надання податкових пільг і субсидій для інноваційних підприємств, інноваційну спрямованість діяльності банківсько-фінансової сфери тощо.

У світовій економічній літературі поняття «інновація» інтерпретується як перетворення потенційного науково-технічного прогресу у реальний, втілений у нових продуктах і технологіях. Проблематика нововведень в Україні протягом багатьох років розглядалася у межах економічних досліджень НТП.

Актуальність теми визначається особливостями сучасного стану розвитку ринкових відносин, за яких інноваційне планування і прогнозування є необхідною умовою ефективного управління діяльністю підприємства. Останніми роками в практичній діяльності багатьох підприємств спостерігається недостатнє розуміння важливості інноваційного планування, нововведення охоплюють усі сфери людської діяльності, радикально впливають на процес господарювання, змінюють соціально-економічні відносини в суспільстві. Неперервні і постійні інновації стають необхідною та природною формою існування будь-якої фірми, забезпечують її конкурентоспроможність і виживання на ринку.

Предметом дослідження є інноваційні механізми на підприємствах різних галузей і різних форм власності. Автор підручника «Введение в инновационное предпринимательство» К.П. Янковський вважає що інноваційна політика держави тісно пов'язана з

інвестиційною політикою, спрямованою на стимулювання капіталовкладень у ту частину інновації, в якій інвестиції є базою для матеріалізації інновації. Практично інноваційна політика невідривна від промислової, яка і створює попит на інновації.

Ряд американських дослідників під нововведенням розуміють процеси виникнення, розвитку, поширення і зміни науково-технічних новацій у різних сферах людської діяльності. Так, на думку П. Друкера, головною рисою нововведення є його вплив на спосіб життя людей. З цього погляду нововведення не обов'язково мають бути технічними чи речовими, причому соціальні нововведення виявляються більш значущими за силою свого впливу порівняно з упровадженням локомотивів чи телеграфів. Зокрема, система продажу товарів у кредит спричинила справжній економічний переворот, це соціальне нововведення перетворило економіку пропозиції в економіку попиту незалежно від ефективності економіки. На погляд П. Друкера, лікарні в сучасному вигляді — це соціальна інновація епохи Відродження XIX ст., яка зробила для охорони здоров'я більше, ніж багато які досягнення в медичній науці.

У наукових дослідженнях вітчизняних економістів О.І. Волкова, М.П. Денисенка, А.Г. Гречана, переважає думка, що «інновація являє собою техніко-економічний процес, який завдяки практичному використанню продуктів розумової праці — ідей і винаходів, приводить до створення кращих за властивостями нових видів продукції і нових технологій», а «нововведення — це процес доведення наукової ідеї до технічного винаходу, до стадії практичного використання, що приносить дохід».

Загально визнано, що процес переведення новачки в нововведення потребує витрати різних ресурсів, основними з яких є інвестиції та час. Новачки формують ринок новин, інвестиції — ринок капіталу, інновації — ринок чистої конкуренції нововведень. Інноваційна діяльність у повному обсязі має комплексний, системний характер і охоплює такі види роботи, як пошук ідей, ліцензій, патентів, кадрів, організацію дослідницької роботи, інженерно-технічну діяльність, яка об'єднує винахідництво, раціоналізацію, конструювання, створення інженерно-технічних об'єктів, інформаційну та маркетингову діяльність. Усе це створює прогресивні умови для інноваційного розвитку та активізації інноваційних процесів. Тобто інноваційна діяльність розглядається як сукупність робіт, які виконуються певними організаційними структурами від зародження ідеї, її розроблення і до комерціалізації в умовах конкуренції.

В умовах реформування української економіки виникла проблема пошуку фінансових джерел активізації інноваційної діяльності — прийняття відповідних законів, надання пільг, створення приватного капіталу, стимулювання припливу в науку талановитої молоді, оновлення наукових кадрів через удосконалення системи оплати праці та відродження престижу професії науковця. Це зумовлено тим, що, як свідчать статистичні дані, масштаби інноваційної діяльності в Україні згортаються.

Життєздатність економіки будь-якої країни визначається масштабами та якістю накопичення новачій, а саме: нових ідей, технологій, продуктів, управлінських систем, які є результатом розвитку науки та інноваційної діяльності. Таким чином можна підсумувати, що перехід від адміністративно-командної системи управління науково-технічним прогресом до ринкового регулювання інноваційної діяльності потребує розробки нового інноваційного механізму адекватного ринковим змінам. А під інноваційним механізмом слід розуміти функціональну модель і сукупність методів регулювання інноваційної діяльності на всіх рівнях управління.

УДК 331.108

А. В. Василук,

к.е.н., доцент, кафедра управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Освіта є невід'ємною та вагомою складовою соціальної реальності, виступаючи в якості одного із соціально-економічних інститутів суспільства, що забезпечують формування, розвиток і використання інтелектуального капіталу; саме тією сферою розвитку суспільства, що здатна забезпечити формування духовно багатого, інтелектуально розвинутого, фізично і психологічно здорового населення, збереження та реалізацію інтелектуального потенціалу, кадрове і наукове забезпечення розвитку пріоритетних високотехнологічних галузей.